

Nr .	Knygos pavadinimas	Autorius, sudary-tojas	Leidykla	Išleidimo metai	Trumpas aprašymas
1.	„Vilnius ženkleliuose“	Birutė Railienė; Darius Raila	Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka	2015	Vilnius ženkleliuose – meno albumas, kuriame pavaizduoti Vilniaus miestui skirti ženkleliai, taip pat įvairių įmonių, organizacijų, renginių ženkleliai su Vilniaus simbolika. Svarbiausias ženklelių atrankos kriterijus – jie turi būti skirti Vilniaus miestui. Dauguma ženklelių – iš Birutės ir Dariaus Railų asmeninės kolekcijos, kiti – paskolinti iš asmeninių kolekcijų, Trakų istorijos muziejaus. Albume pavaizduoti 538 ženkleliai. Pratarmė išversta į penkias užsienio kalbas.
2.	„Vilnius.Topophilia“	Laura Laučkaitė	Advokatų kontora „Valiūnas ir partneriai Ellex“	2015 (II tomas)	Graikiškas žodis „topophilia“ reiškia „vietos meilė“. Šis albumas skirtas dailės kūriniams Vilniaus tema, kuriuos sukūrė tie, kurie mylėjo miestą ir žavėjosi juo. Chronologiškai albumas apima dviejų šimtmečių – XIX a. ir XX a. Vilniaus ikonografiją. Vilnių vaizdavo ir gerai jį pažinoję vietiniai dailininkai, ir atvykėliai, rasdavę nematytų žiūrėjimo kampų.
3.	„Kas sugriovė Vilnių“	Antanas Verkėlis	Leidykla „Briedis“	2015	„Kas sugriovė Vilnių“ – antroji serijos „Vilnius liepsnose“ knyga-albumas, apimanti laikotarpį nuo 1941 iki 1960 m. Joje apie 600 mažai žinomų arba nežinomų iliustracijų, fotografijų, aeronuotraukų, žemėlapių. Sovietiniai žmonės daugelį metų gyveno „kreivų veidrodžių karalystėje“. Nors daug ko trūko, bet jie džiaugėsi, kad baigėsi karas, o jaunesniajai kartai valdžia nuolat bruko į galvas gražią pasaką apie „Didįjį Tėvynės karą“, kol ši tapo jos tapatybės pamatu. Žlugus Sovietų valstybei ir išslaptinus archyvus, pasipylė daugybė teorijų, teigiančių, kad viskas buvo kitaip. Žmonės piktinosi istorijos klastotojais. XX a. pabaigoje Rusijoje net atsirado terminas, naujasis istorijas vadinantis „folk history“ (pseudoistorija). Juo apibūdinami sąmoningi istorijos iškraipymai, žaidimai su datomis, skaičiais, įvykiais. Užvirė „košė malošė“, kurioje pats velnias sprandą nusisuktų ieškodamas, kur tikra istorija, o kur tik „folk“. Ne išimtis ir Vilniaus miesto istorija. Vilniaus senamiestis per karą ir pokariu negrįžtamai prarado didelę savo pastatų dalį. Pasakų miestas virto griuvėsiais. Daugelį metų buvo skelbiama, kad Vilnių sugriovė „hitleriniai grobikai“. Ar tai tiesa? Archyvams pravėrus duris, atsirado galimybė sužinoti tikruosius miesto sugriovimo kaltininkus, o daugelį metų slėpta tiesa išlindo kaip yla iš maišo.
4.	„Vilnius. Wilno. Vilna. Three Short Stories“	Kristina Sabaliauskaitė	Leidykla „Baltos lankos“	2015	Kristinos Sabaliauskaitės apsakymų rinkinį „Vilnius. Wilno. Vilna. Three Short Stories“ sudaro lietuviškai išleistame rinkinyje „Danielius Dalba & kitos istorijos“ skelbti apsakymai „Juodieji Franko perlai“, „Vilnerio sugrįžimas“ ir „Vilniaus vėtrungės“. Šie kūriniai atspindi tris Vilniaus miesto praeities gyvavimo klodus – lenkiškąjį, žydiškąjį ir sovietinį-nomenklatūrinį. Šių apsakymų veikėjai – karo metu bręstanti vilnietė gimnazistė, grįžtantis į vaikystės miestą senas žydas milijardierius, kagėbistas, daugiau nei pusę šimtmečio besigalynėjantis su Vilniumi. Kiekvienas rinkinio apsakymas atveria vis kitokią Vilniaus panoramą, ironiškai, filosofiskai ir kartu jautriai apmąstoma mūsų istorinė patirtis. Knyga iliustruota autorės parinktais ikoniškais Vilniaus vaizdais iš Jano Bulhako ir Romualdo Rakausko fotoarchyvų.
5.	„Jie grįžta per pilnatį“	Kristina Gudonytė	Leidykla „Tyto alba“	2015	Kristinos Gudonytės knyga „Jie grįžta per pilnatį“ – tai populiariai perteikta paaugliams ir suaugusiems skirta Vilniaus istorija. Tiksliau sakant, kelionė laiku į renesansinį Vilnių. Trys šešiolikmečiai iš pradžių sutinka magą Tvardovskį, o paskui staiga patenka į Vilnių prieš keturis šimtus metų: Berta atsiduria ne bet kur, o karalienės Bonos Sforcos miegamajame, Žygis – kalėjime, o Augis – bajoraitės virtuvėje. Visiems tenka savo kailiu patirti, ką reiškė gyventi anais laikais. Kaip tuomet atrodė Vilnius, kokie buvo papročiai, tradicijos ir buities daiktai. Šioje knygoje, ko gera, ne paaugliai, o būtent Vilnius ir yra pagrindinis personažas. Čia legendos (apie Žygimanto Augusto šmėklą, negalinčią gyventi be Vilniaus, apie prakeiktuosius Jonų bažnyčioje ir ten paslėptus lobius, apie vaiduoklį Dominikonų bažnyčioje ir kt.) virsta tikrove.
6.	„Vilniaus miesto“	Ūla Šimulynaitė	Šv. Jono	2015	Tai yra edukacinė, komiksų knyga pasakojanti tris XVI-XVII a. nutikusias Vilniaus miesto legendas apie magą Tvardauską. Knyga

	legendos“		gatvės galerija		aprengta superviršeliu kuris išlankstytas tampa anuometinio Vilniaus žemėlapiu/žaidimu. Gausios miesto iliustracijos, istoriniai faktai paremti įvairiais šaltiniais, maketais iš Valdovų rūmų padeda skaitytojui virtualiai persikelti į Žygimanto Augusto Vilnių.
7.	„Mano Vilnius mano“	Justinas Žilinskas	Leidykla „Aukso žuvys“	2015	Justino Žilinsko knygoje paaugliams Mano Vilnius mano originaliai pasakojama Vilniaus istorija. Tai nuotykių apysaka ir kartu savitas Vilniaus istorinis gidas paaugliams, kurio autorius kviečia paauglius į kelionę laiku po Vilnių, ragina leisti į nuotykius, šuoliuoti per laiką, nerti į miesto paslaptis.
8.	„Tiesa akių nebado“	Jozef Mackiewicz (vertė Jonas Malinauskas)	VšĮ „Naujasis Židinys-Aidai“	2015	Lietuviškai jau išleisto Mackiewicziaus romanas Kelias į niekur, kurio veiksmas sukasi apie žmonių pastangas gyventi kaip žmonėms Vilniuje, 1940 m. bolševikų okupuotoje Lietuvoje. Tiesa akių nebado kažkuria prasme yra šio romano priešistorė: liudija, mąsto, pasakoja apie 1938–1940 m. Vilniaus likimą – Antrojo pasaulinio karo išvakares, Lenkijos žlugimą, Vilniaus prijungimą prie Lietuvos, lenkiško ir lietuviško nacionalizmo klystkelius, žmogaus silpnumą ir istorijos grimasas.
9.	„Vilniaus iliuzionai: miesto kino teatrų istorijos“	Sonata Žalneravičiūtė	UAB leidykla „Vaga“	2015	Pirmas kino teatras Vilniuje – „Iliuzija“ – atidarytas 1907 m. <i>ul. Bolšaja 60</i> , o apskritai pirmieji kino teatrai buvo vadinami „iliuzionais“. Knietėjo nustatyti, kur pirmų kino teatrų radimosi vieta, tačiau per šimtą metų Vilniaus gatvių pavadinimai, priklausomai nuo miesto „savininkų“, keitėsi daugybę kartų, buvo rašomi rusiškai, lenkiškai, lietuviškai, vokiškai. Kiekvieno kino teatro Vilniuje istorijos paieška buvo tarsi mėginimas pažinti žmogų. Todėl Vilniaus iliuzionų istorija sudėliota tarsi albumas – iš atskirų portretų: prisiminimų, laiškų, fotografijų, faksimilių, spėlionių, mokumentikos... Vieni monumentalūs, apimantys dešimtmečius, o kitus, gyvavusius vos metus, žymi keli štrichai.
10.	„Prabilę namai: XIX a. Vokiečių gatvės eskizai“	Aelita Ambrulevičiūtė	Leidykla „Aukso žuvys“	2015	Aelitos Ambrulevičiūtės knyga „Prabilę namai: XIX a. Vokiečių gatvės eskizai“ – tai istorinis vadovas po XIX a. Vokiečių gatvę, atspindintis tuometinę jos dvasią, gyvenimo būdą, prekybos papročius ir tradiciją. Knygoje – kiekvieno gatvės namo, jų šeiminkų ir juose plėtojo verslo istorija. Iliustruota senomis fotografijomis, atvirukais, esamų ir buvusių namų architektūriniais brėžiniais, žemėlapiais ir to laikmečio reklamos skelbimais. Knyga skirta ne tik Lietuvos, bet ir užsienio skaitytojui, todėl išleista dviem kalbomis: lietuvių ir anglų.
11.	„Vilnius – Lietuvos sostinė: problema tautinės valstybės projekte (XIX a. pabaiga – 1940 m.)“	Dangiras Mačiulis, Darius Staliūnas	Lietuvos istorijos institutas, Lietuvos istorijos instituto leidykla	2015	Monografijoje analizuojama Vilniaus kaip Lietuvos sostinės idėja moderniaisiais laikais (nuo tautinio judėjimo pradžios XIX a. pabaigoje iki Lietuvos valstybingumo praradimo 1940 m.). Aptariamas šios idėjos radimasis, evoliucija, jos transformacijos keičiantis politiniams režimams bei jos diegimas Lietuvos piliečiams. Tai pasakojimas, kaip lietuvių mintis užvaldė idėja, kad Vilnius – vienatinė Lietuvos sostinė.
12.	„Pasižvalgymas anapus Vilniaus miesto gynybinės sienos“	Morta Baužienė	VšĮ „Paveldas“ leidykla „Savastis“	2015	Knyga yra 2012 m. išėjusios Pasižvalgymas po senojo Vilniaus mūrus knygos tęsinys. Pirmojoje knygoje apžvelgėme Vilniaus miesto branduolį (miesto sienos ribose), bažnyčių ir vienuolynų ansamblius Subačiaus priemiestyje, aplankėme artilerijos bastėją ir Rasų kapines. Kelionę pratęsėme XIX a. antrojoje pusėje pradėtu užstatyti Gedimino prospektu, kuriuo nuėjome iki Lukiškių aikštės. Miesto vystymėsi labai svarbūs Antakalnio, Kalvarijų, Rūdninkų ir Užupio priemiesčiai, Žvėrynas bei Pylimo – J. Basanavičiaus gatvių rajonas į ankstesniąją knygą nesutulpo. Minėtieji priemiesčiai ir yra šios knygos objektas. Kad knyga netaptų vien aplankytųjų pastatų architektūros perpasakojimu, pateikiame žinių apie jų šeiminkus (Petrą Vileišį, Tada Dembovskį, Tada Vrublevskį), užsakovus (Hiliarą Raduškevičių) ar projektuotojus (Tadeušą Rostvorovskį, Antoną Filipovičių-Duboviką), pastatuose veikusias draugijas (švietimo draugiją Rytas, žydų mokslo institutą JIVO).
13.	„Architekturführer Vilnius“ (vokiečių kalba)	Marija Drėmaitė, Tomas Grunskis, Rūta Leitanaite, Nijolė	Leidykla „Lapas“	2015	Vilnius – žavingų moderno, art nouveau, arba secesijos, architektūros fragmentų, pabirusių Senamiesčio ir Naujamiesčio gatvėse, rinkinys; trumpa tarpukario modernizmo ištrauka, išsiskirianti garsiomis čia tuo metu kūrusių architektų ir dizainerių asmenybėmis ir švaria jų darbų stilistine raiška; kontraversiškas, tačiau įspūdingas sovietinio laikotarpio pėdsakas, bylojantis apie unikalią patirtį Europos kontekste, trumpas, bet ryškus postmodernizmo blyksnis, susipynęs su vėlyvuoju modernizmu. Pagaliau Vilniaus architektūros dabartis – intriguojantis informacijos kodas, atskleidžiantis dinamiškus visos šalies procesus: architektūrinius eksperimentus, pasitelkiant naujas tipologijas, medžiagas ir estetikos idėjas, staigų ekonomikos pakilimą, miestietiškos aplinkos

		Lukšionytė, Diana Kontrimaitė, Algimantas Mačiulis, Vaidas Petrulis, Julija Reklaitė, Jurgita Rimkevičienė, Indrė Ruseckaitė, Jūratė Tutlytė, Aida Štelbienė, Renata Vaičekonytė- Kepežinskienė, Gabrielė Gailiūtė, Rūta Leitanaitė			<p>kokybės ir vilnietiškos architektūros identiteto paieškas.</p> <p>Šimtas dvylika metų (1900–2013) punktyrais pažymėti šiame leidinyje, tai 238 pastatų istorijos, 323 iliustracijos, 157 brėžiniai.</p>
14.	„Prisijaukinant Vilnių“	Edmundas Gedgaudas	Leidykla „Versus aureus“	2015	<p>„Lakoniškuose šios knygos tekstuose – Vilniuje mano pažinti arba iš tolo stebėti žmonės ir viena kita įdomesnė situacija. Atmintis tariai šį bei tą išsaugojusi, bet juk žinome nutolstančių metų interpretacines galias. Kai kuriuos faktus tikslino nesistemiškai rašytas dienoraštis, tačiau jo čia necituojau.</p> <p>Pernai vasarą ketinau vienu kitu vaizdeliu papildyti, ką anksčiau nufotografavęs, tačiau klajonės pėsčiomis mane netikėtai įtraukė į stebėjimo ir atradinėjimo azartą. Vidudieniais, popietėmis, temstant, sutemus... Juk būna, kad paros režisuojama miesto raiška paveikia lyg teatras, o dažnai ir stipriau.“</p>
15.	„Nedingęs Vilnius: miesto akupunktūros“	Vidas Poškus	Leidykla „Tyto alba“	2016	<p>„Nedingęs Vilnius: miesto akupunktūros“ – pirmoji Vido Poškaus (g. 1977) knyga. Vilnius yra kaip laikrodis ir kaip filosofas, sako Vidas Poškus. Tarsi didelis kūnas, kurį norisi (ir galima) pažadinti, bedant adatėles į gyvybiškai svarbius kūno taškus. Autorius klajoja po šį miestą-kūną, pasakodamas istorijas: dailės, architektūros, savo paties istorijas. Vido Poškaus „Nedingęs Vilnius“ – labai asmeniška, labai subjektyvi ir labai netikėta knyga, nustebsianti ir tuos, kurie mano, jog Vilnių pažįsta kaip savo penkis pirštus, ir tuos, kurie dar tik ruošiasi šį miestą atrasti.</p>
16.	“Vilnius 1900–2016. Architektūros gidas”		Leidykla „Lapas“	2016	<p>„Vilnius 1900-2016. Architektūros gidas“ – tai šimtas šešiolika Vilniaus architektūros metų (1900-2016), 238 pastatų istorijos, 333 nuotraukos ir 200 brėžinių. Pateikiama iki šiol neskelbtų faktų ir duomenų!</p>
17.	„Vilnius, 1900-2016: an architectural guide“		Leidykla „Lapas“	2016	<p>Vilnius architecture of the 20th and early 21st centuries ranges from the Modern Style to High-Tech, and reflects all the architectural trends and political shifts that swept across the city during this period.</p> <p>At the dawn of the 20th century, the elegant Central European Sezession style was still in vogue. Architecture later progressed to the striped-down interwar Modernism of the 1920s and 1930s, and afer the Second World War it ventured into the contravesial soviet-imposed Neoclassicism. In the mid-1950's, postwar Modernism flourished, particularly in the new residential districts that were built to house the city's growing population. At the end of the Soviet period, Late Modernism saw large number of public buildings appear around the city centre.</p>

18.	„100 istorinių Vilniaus relikvų“	Darius Pocevičius	Leidykla „Kitos knygos“	2016	<p>Per pastaruosius 100 metų valdžia Vilniuje keitėsi net 14 kartų. Kiekviena trynė ankstesniųjų paliktus ženklus ir kūrė savuosius. Daug senienų sunaikino urbanizacija ir laikas. Vis dėlto mieste išliko daugybė istorinių relikvų, menančių LDK ir ATR epochas, Rusijos imperijos ir tarpukario laikotarpius.</p> <p>Ši knyga kviečia atrasti gyvą miesto istoriją, kurią pasakoja fundacinės lentelės, statinių likučiai, užrašai, monogramos, herbai, paminklai, dekoru elementai. Jų atskleista senojo Vilniaus istorija skiriasi nuo perdėm romantizuotos, mitologizuotos ir lituanizuotos versijos, dažnai sutinkamos istorinėse apybraižose ir turistinėse brošiūrose.</p>
19.	„Vilniaus Pokeris“	Ričardas Gavelis	Leidykla „Tyto alba“	2016	<p>Knygoje „Vilniaus pokeris“ drąsiai ir atvirai tyrinėjami skaudūs Lietuvos istorijos bei lietuviškos dvasios dalykai. Autentiški įvykiai čia pinasi su neįtikimais, tarpais pasakojimas perauga į visišką fantasmagoriją, padiktuotą įaudrintos personažų psichikos. Tokiu rafinuotu būdu autorius stengiasi pavaizduoti Vilnių kaip ištisą pasaulį, realus Vilnius čia pasirodo kaip miestas vaiduoklis, miestas sapnas. Tą pačią tragišką istoriją keturi personažai pasakoja kiekvienas kitaip, vidiniuose monologuose skiriasi ne tik įvykių interpretacija – netgi patys įvykiai kiekviename pasakojime skirtingi, neretai prieštaringi ar išvis nesuderinami.</p>
20.	„Rimtos, juokingos ir graudžios senojo Vilniaus istorijos“	Libertas Klimka	Leidykla „Žara“	2016	<p>Nauja prof. Liberto Klimkos knyga apie istorijos žingsnių aidus Vilniuje, jo urbanistikoje, kultūros ir mokslo istorijoje. Pasakojama apie mažai žinomus ar plačiau nenušviestus istorinius faktus, parinkus tuos, kurie turėjo didelę įtaką miesto raidai. Čia taip pat pateiktos šviesuolių įžvalgos, aiškinančios magiškosios Vilniaus traukos priežastis. Kartu pasakojama ir apie vilniečius bei kitataučius Vilniaus gyventojus, jų spalvingus charakterius, nuopelnus mūsų šalies kultūrai. Laikas, žengiantis per senąjį Vilnių – knygos ašis; todėl ir pradeda ji nuo pasakojimo apie Katedros aikštės laikrodį. Knygoje didelė pasakojimų įvairovė apie miestą ir miestelėnus – nuo žymių sukčių iki šviesiausių žmonių. Daugelis šių pasakojimų panašesni į laiko pagražintas ir nušlifotas istorijas ar net anekdotus. Leidinį sudaro tekstai, per pažinimą skatinantys miestą mylėti ir jį globoti.</p>
21.	„Vilniaus amatininkai XVI-XIX a.“	Vladas Drėma	Leidykla „Versus aureus“	2016	<p>Knygą „Vilniaus amatininkai XVI–XIX a.“ sudaro Vlodo Drėmos 1950–1980 m. kaupti archyvinių dokumentų išrašai, kuriuose pateikiama informacija apie Vilniuje ir jo apylinkėse 1500–1850 m. dirbusius amatininkus. Medžiaga, sukaupia dirbant Lietuvos archyvuose ir iš spaudos, suskirstyta pagal amatus (audėjai, auksakaliai, dailidės, kalviai, knygrišiai, kariatrininkai, mūrininkai, laikrodininkai, liedintojai, puošmininkai, sodininkai, staliai, stikliai, šaltkalviai, vargonų gamintojai) ir chronologiją. Dokumentiškai tikslūs išrašai daryti originalų (lotynų, vokiečių, lenkų, rusų) kalbomis. Kiekvienu atveju duodama išsami šaltinio nuoroda.</p> <p>Knygoje pateikiama medžiaga leidžia susidaryti vaizdą apie Vilniaus amatų raidą, amatininkų cechų tvarką ir miestiečių viešąjį bei privatų gyvenimą. Ji yra vertingas šaltinis nagrinėjamojo laikotarpio istorijos, sociologijos, medicinos, demografijos, kasdienio gyvenimo ir kt. tyrimams.</p>
22.	„Vilniaus džiazas“	Ričardas Gavelis	Leidykla „Tyto alba“	2016	<p>„Vilniaus džiazas“ – trečiasis Ričardo Gavelio romanas. Vienas pagrindinių veikėjų fizikas Tomas Kelertas, anot kritikų, – galbūt autobiografiškiausias autoriaus bičiulis.</p> <p>Knyga „Vilniaus džiazas“ – tai originalus ir keliaplanis „didžiųjų laikmečio (sovietmečio) ženklų tyrimas“, lietuviškasis hipiško ir revoliucingo aštuntojo XX a. dešimtmečio variantas ir gyvybingo, linksmai nostalgiko, bet ne graudaus atsisveikinimo su jaunyste ir pašėlusiais studijų metais tekstas.</p> <p>Gavelio kūrybinėje biografijoje „Vilniaus džiazas“ išsiskiria savo linksmumu ir gyvybingumu – tuo darniai subalansuotu ūpu, kuriame greta liūdesio ir neviltingos analogiškos krūvį neša gyvenimo džiaugsmas, žaismė, nesąmonės, neretai ir juokas.</p>
23.	„Kas sugriovė Vilnių“	Antanas Verkėlis	Leidykla „Briedis“	2015	<p>Vilniaus senamiestis per karą ir pokariu negrįžtamai prarado didelę savo pastatų dalį. Pasakų miestas virto griuvėsiais. Daugelį metų buvo skelbiama, kad Vilnių sugriovė „hitleriniai grobikai“. Ar tai tiesa?</p> <p>Archyvams pravėrus duris, atsirado galimybė sužinoti tikruosius miesto sugriovimo kaltininkus, o daugelį metų slėpta tiesa išlindo kaip yla iš maišo. Vienu sakiniu ją galėtų apibūdinti posakis – vagie, kepurė dega! Būtent kas daugiausia šūkavo, tas ir griovė.</p> <p>Knygoje „Kas sugriovė Vilnių“, remiantis dokumentais, fotografijomis, aeronuotraukomis, žemėlapiais, žingsnis po žingsnio</p>

					nagrinėjama atskirų pastatų ir kvartalų istorija bei jų dingimo priežastys.
24.	„Laiškai į Vilnių. Письма в Wilno“	Marina Cvetajeva	Leidykla „Gimtasis žodis“	2015	<p>Marina Cvetajeva (1892–1941) – žymi rusų poetė, laikoma viena garsiausių XX a. rusų literatūros kūrėjų. Pirmąją knygą „Vakaro albumas“ išleido, būdama šešiolikos. Ji išgyveno 1917-ųjų revoliuciją ir badmetį, per kurį neteko dukrelės Irinos. 1922 m. poetė išvažiavo iš Rusijos ir su šeima gyveno Paryžiuje, Berlyne, Prahoje. Nepritapusi emigracijoje, 1939-aisiais grįžo į Rusiją. Tačiau ji įsitikino, kad niekas jos čia nelaukė. Vienatvė tapo dar ryškesnė ir baisesnė, niekas nespausdino jos knygų, nebuvo iš ko gyventi. Jos vyras Sergejus Efronas, Baltosios armijos karininkas, ir dukra Ariadna Efron 1941 m. buvo suimti už šnipinėjimą. Efronas nuteistas mirti. Prasidėjus karui, Cvetajeva su sūnumi buvo išsiųsti į Sibirą. Išsikankinusi, nebegalėdama pakelti skurdo, visiškai pažeminta tais pačiais metais poetė nusižudė.</p> <p>Jos kūryboje atsispindi poeto, svajotojo ir teisėjo, konfliktas su realiuoju pasauliu. Liūdimą dėl buvusios senosios Rusijos, dėl tragiško caro šeimos likimo. Nemažai evangelinių įvykių interpretavimo vaizdų. Veikėjai iš įvairių epochų istorinių sakmių ir padavimų. Cvetajeva rašė ir proza. Tai esė apie Puškiną, Vološina, Bielą, Rusijos epą ir lyriką, meną ir rašytojo sąžinę. Ji susirašinėjo su Rilke, Pasternaku.</p> <p>Svarbūs ir jos laiškai Natalijai Gaidukevič, lotynų, prancūzų ir vokiečių kalbos mokytojai, gyvenusiai Vilniaus senamiestyje, Užupyje. Tie laiškai buvo rasti namo palėpėje. Moterys niekada nebuvo susitikusios, bet laiškai labai nuoširdūs. Gal poetei buvo lengviau atsiverti žmogui, kurį pažino tik iš susirašinėjimo. Gaila, kad neišliko Natalijos Gaidukevič laiškų. Poetės laiškai – tai autobiografiniai tekstai, atskleidžiantys poezijos ir tiesos ryšį. Cvetajeva dėkojo mokytojui už dvasinį palaikymą.</p>
25.	„Pasižvalgymai po Vilnių“	Sud. Zita Tiukšienė, Nijolė Sisaitė	Leidykla „Versus aureus“	2015	<p>Leidinio, kuriame būtų rašoma apie visus sostinės mikrorajonus ir mažesnes miesto vietas, iki šiol nebuvo. Spragą užpildė Vilniaus kraštotyrininkai – bibliotekininkai, sumanę parengti šią knygą. Pažymėtinas šio leidinio aktualumas. Knygos rengėjai išsamiai išstudijavo publikacijas apie Vilnių ir jų pagrindu parengė leidinį. Apgalvotai pasirinkti šio populiarus leidinio literatūros šaltiniai: dažniausiai remiamasi žymių specialistų parašytais straipsniais ir knygomis, remiamasi nauja publikuota tyrimų medžiaga, apžvelgiami vertingiausi leidiniai. Rengiant knygą, pasinaudota įvairiose Lietuvos bibliotekose sukaupia informacija ir informacijos išteklių.</p>
26.	„Vilnius city of strangers“	Laimonas Briedis	Leidykla „Baltos lankos“	2016	<p>Napoleon, Dostoyevsky, Stendhal, Tolstoy, Döblin, Forster, Bakhtin, and Brodsky: these voices – among others equally compelling though lesser known – reveal the essence of Europe in their narratives of encounter with the threshold city of Vilnius. Laimonas Briedis has woven the letters, diaries, utterances and reflections of strangers about this gateway city at the heart of Europe into a compelling and intimate story. The author shares with the reader a deep understanding of the Lithuanian, Polish, Russian and German identities of the place, as well as its centrality in European Jewish culture. Lavishly illustrated and carefully researched, this book is a veritable hall of mirrors, which yields an illuminating vision of Vilnius and an exceptional window on Europe.</p>
27.	„Vilnius. Savas ir svetimas (3-as leidimas)“	Laimonas Briedis	Leidykla „Baltos lankos“	2015	<p>„Vilnius. Savas ir svetimas“, parašyta Laimono Briedžio, yra kaip tik tokia knyga. Ji atskleidžia Vilniaus istoriją žvelgdama svetimųjų akimis. Autorius meistriškai laviruoja gyvoje miesto istorijoje nuo pat jo legendinės pradžios – Didžiojo kunigaikščio Gedimino sapno, iki šiuolaikinių problemų – gyventojų migracijos, tačiau nesirenka tradicinių istorijos tyrinėjimo būdų. L. Briedžio knygoje Vilniaus istoriją pasakoja klajūnai – keliautojai, kurie užklydo į miestą savo gyvenimo kelionių metu. Panaudodamas kitataučių balsus, Briedis iškelia Vilnių iš tradicinio nacionalinės istorijos konteksto ir perneša prie Europos širdies. Šis netikėtas požiūris atskleidžia dar neregėtus miesto veidus, ir išplaukia revoliucinga Europos istorijos ir atminties interpretacija: Vilnius yra slenkstis, vieta, galinti padalyti ar suvienyti žemyną.</p>
28.	„Vilnius nuo jo pradžios iki 1750 metų, I tomas“	Juzefas Ignacas Kraševskis	Leidykla „Išmintis“	2015	<p>Keturtomė Vilniaus miesto istorija nuo pat jo pradžios iki 1750 metų (1840–1842) – vienas pirmųjų šio įspūdingo palikimo ženklų. Autorius surinko gausybę spausdintų ir rankraštinų šaltinių, mūsų dienomis daugelio jau neprieinamų, o nepaprastai kūrybinga ir laki jo vaizduotė leido visą šią medžiagą sujungti į visumą. Išverstas į lietuvių kalbą pirmasis šios studijos tomas leis skaitytojui nusikelti prie senojo Vilniaus miesto ištakų, meistriškai, sodriu stiliumi supinta pasakojimo gija ves painiais ir sudėtingais Vilniaus istorijos vingiais iki pat Zigmanto Vazos laikų.</p> <p>Lietuvių skaitytojais labiau pažįsta Kraševskį rašytoją, o Kraševskis istorikas geriau žinomas gal tik Lietuvos istorijos tyrinėtojams, specialistams. Istorinę monografiją „Vilnius nuo jo pradžios iki 1750“ (1840-1842) J. I. Kraševskis rašė apie 10 metų. Ankstyvas,</p>

					tačiau tikrai brandus šio nepaprastai talentingo ir darbštaus kūrėjo veikalas kruopščiai perpasakoja dabar jau daugelį neegzistuojančių, neprieinamų šaltinių, sykiu kritiškai vertinant tuose šaltiniuose aprašomus įvykius ar faktus.
29.	„Vilnius Street Art Notebook“	Ernest Zacharevič	Leidykla „Lapas“	2016	Menas kuria miestą, o miestas – meną. Gatvės menas yra kryžkelė tarp urbanistinio kraštovaizdžio ir žmonių, kurie jame gyvena, vaikšto bei mezga idėjas. Ši knyga „Vilnius Street Art Notebook“ yra kvietimas tapyti Vilnių iš naujo, interpretuoti jo sienas ir atrasti savyjį miestą.
30.	„Vilniaus istorija. Legendos ir tikrovė“	Antanas Rimvydas Čaplinskas	Leidykla „Charibdė“	2015	Antano Rimvydo Čaplinsko knygoje aptariama Vilniaus miesto raida nuo pirmojo paminėjimo iki šių dienų. Atskirais laikotarpiais nagrinėjamos skirtingos, tačiau miesto istorijoje ženklų pėdsaką palikusios temos, tokios kaip Vilnių niokoję karai, miesto savivalda, amatai, prekyba, pramonė, miesto plėtra, gyventojų skaičius, transportas, vandentiekis ar gaisrai. Nagrinėjama ir įvairių institucijų raida, tokių kaip prieglaudų namai, gydymo įstaigos, maldos namai, mokymo institucijos, apsaugos tarnybos. Remiantis turto inventoriais ir kitais archyviniais dokumentais aprašoma miestiečių buitis, turėtos valdos, baldai, drabužiai, papuošalai. Vis dėlto svarbiausia autoriui Vilniaus gyventojai, kurių knygoje minima tikrai labai daug. Galima sakyti, kad Vilniaus miesto istorija knygoje atskleidžiama pasakojant apie Vilniaus gyventojų ir juos supusių institucijų, pastatų, daiktų istoriją.
31.	„Silva Rerum IV“	Kristina Sabaliauskaitė	Leidykla „Baltos lankos“	2016	„Silva rerum IV“ tęsia Norvaišų giminės istoriją ir užbaigia didžiąją Vilniaus sagą. Tai pasakojimas apie XVIII amžiaus antrąją pusę – politinių, ekonominių ir kultūrinių pervartų laiką, Baroko ir Apšvietos epochų lūžio tašką, kai Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė patiria politinį dekadansą ir sykiu progresyvių idėjų proveržį, o jos bajorija pasidalija į dvi nesutaikomas puses – už senąją ir už naująją pasaulio tvarką, kurią pasiryžta įrodyti luomus griauinančiais gyvenimo pasirinkimais. Matematikos profesorius jėzuitas Pranciškus Ksaveras iš Milkantų Norvaiša – ne tik LDK, bet ir pasaulio pilietis, masonas ir filosofas. Nancy, Viena, Krokva, Varšuva, Amsterdamas, Paryžius, Londonas – tai jo kelionių trajektorijos, kuriose jis susipažįsta su pasaulio valdovais, skvarbiausiais mokslo protais ir intelektualiomis moterimis, stebi meno sampratą keičiančius muzikos ir teatro stebuklus, patiria uždraustą meilę, į Vilnių parveža naujausias mokslo žinias ir gaivius Apšvietos vėjus.